

Пашов Д. Р.
студент ФММ;
Бойчук Н. Я.
старший викладач,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського», м. Київ, Україна
ORCID: 0000-0002-1548-5472

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ НАТРАНСФОРМАЦІЮ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ ТА УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ

Поняття цифрової трансформації та впровадження нових технологій загалом стало важливим трендом у нашому повсякденному житті. Ці тенденції застосовуються в усіх сферах діяльності. Наприклад, фінанси (електронні платежі, електронні підписи, електронні декларації, рахунки), освіта (дистанційне навчання, онлайн-курси, вебінари), автомобільна промисловість (логістичні онлайн-маршрути), охорона здоров'я (електронні черги, електронні медичні картки), роздрібна торгівля тощо. Про цифрову трансформацію точиться багато дискусій, оскільки бракує розуміння того, які технології підходять для яких секторів, і які слід використовувати.

Громадськість, бізнес та уряди в цілому не в повній мірі використовують новітні технології і не завжди розуміють, як ці технології можуть вирішити конкретні соціально-економічні проблеми. У нашій країні відсутнє повноцінне розуміння, а також бачення, стратегій чи ініціатив щодо «цифровізації економіки».

На жаль, сьогодні в Україні немає єдиного бачення переходу до цифрової економіки, що є основною причиною та ключем до ефективного спрямування зусиль на покращення національної економіки. Хоча уряд поставив цифровізацію за ціль та мету для національної економіки. Однак ефективна трансформація вимагає координації на всіх рівнях влади [1, с. 285].

Тепер проаналізуємо зв'язки між різними рівнями цифровізованої національної економіки та те, як технології їх трансформують. По-перше, необхідно визначити характер зв'язків між ресурсами, технологіями, суспільством та одиницями трансформації ресурсів, а також необхідно визначити характер зв'язків між одиницями трансформації ресурсів. Роль ресурсів слід розуміти як будь-що матеріальне, нематеріальне або інформаційне, що може бути перетворене і використане територіальною громадою або стане основою економічної системи розвитку території. Адже ресурси можуть обмінюватися та використовуватися в межах територіальних економічних систем (наприклад, населених пунктів, громад, держав), а також можуть бути отримані в межах або за межами населеного пункту, громади або держави).

Натомість цифровізована інфраструктура дозволить використовувати ресурси не лише в межах місцевої економічної системи (населеного пункту, громади, держави тощо), а і за її межами. Тобто ресурси постають як суто мобільний елемент економічної системи регіону, що в майбутньому дозволить трансформувати структуру суспільства та бізнесу за допомогою сучасних технологій суспільство та бізнес-структури отримують дуже потужні регуляторні інструменти, як з точки зору розподілу ресурсів, так і з точки зору їх формування ресурсного капіталу. Національна економіка України формується, визначається і трансформується відповідно до «глобального контексту», тобто в межах системи міжнародного управління. Тому, коли йдеться про цифрову трансформацію нашої економіки, як підсистемами «єдиного цифрового ринку ЄС», ми маємо враховувати вплив міжнародного управління та інтереси інших держав членів ЄС. Окрім цього бізнесу доводиться стикатися з низьким рівнем цифрової грамотності серед працівників. Існує потреба в якісній освіті, яка може вчасно реагувати на зміни на цифровому ринку та відповідати потребам бізнесу, громадськості та держави [2, с. 99].

Цифрова інфраструктура зумовлює зміни в економічних процесах, оскільки технології прискорюють темпи змін, відповідно бізнес починає підлаштовувати свої послуги для глобальної цифрової дистрибуції та розширює свої можливості створювати і швидко доставляти продукти та послуги. Цифрова інфраструктура сприяє розвитку комунікації, розвиває партнерської екосистеми і визначає можливість переходу від традиційного робочого місця до цифрового, яке не прив'язане до фізичних робочих місць і традиційних обмежень робочого дня.

Цифрова трансформація вимагає включення інтернет-інструментів і технологій в процеси компанії, щоб організація могла задовольняти і навіть передбачати бажання і потреби всіх зацікавлених сторін. Адже цифрові інфраструктури є більш гнучкими і можуть швидко задовольняти потреби бізнесу, а їх діджиталізація є домінуючим фактором, що впливає на розробку маркетингових стратегій розвитку інноваційної інфраструктури.

Багато компаній, які раніше з тих чи інших причин чинили опір діджиталізації, прийняли її як неминучу зміну та успішно адаптувалися до нового ділового світу, до нового бізнес-середовища. У сьгоднішніх реаліях війни запорукою успіху та перспектив бізнесу є проектний підхід до ведення бізнесу та використання цифрових технологій, сучасних методів комунікації.

Цікавим прикладом компанії, яка розширила свою традиційну бізнес-модель за допомогою цифрової платформи, є General Electric, яка розробила власну платформу для моніторингу обладнання, що постачається споживачам, а згодом почала пропонувати цю послугу на умовах оренди.

Успішними прикладами єдиного підходу до трансформації бізнес-моделі є такі відомі світові компанії, як Alphabet, Apple, Microsoft, Facebook та Amazon. Запорукою їхнього успіху є вдале поєднання основної бізнес-моделі з «мережевою» моделлю на базі цифрової платформи, що призводить до синергії та диференціації ключових елементів послуг з точки зору потенціалу зростання, прибутковості та ринкової вартості.

Відмінності між традиційними бізнес-моделями та цифровими платформами є фундаментальними: традиційні бізнес-моделі зосереджені на виробництві та продажу продуктів, тоді як цифрові платформи організують взаємодію між продавцями та покупцями. Якщо цінність традиційних моделей полягає безпосередньо в продукті, то цінність цифрових платформ - у кількості учасників, і цінність таких бізнес-моделей прямо пропорційна кількості учасників. У традиційних моделях ролі виробників і споживачів чітко визначені, але в цифрових моделях вони можуть змінюватися.

Цифрова бізнес-модель фокусується на постійній підтримці та просуванні своєї діяльності. Цифрові технології також мають значний вплив на трансформацію ключових елементів бізнес-моделей.

Цифрова трансформація бізнес-моделей - це безперервний і комплексний трансформаційний процес, який відбувається на всіх рівнях підприємства, де трансформації підлягають змінам, що стосуються продуктів (товари, послуги), організаційну структуру компанії, її управління, форми обслуговування клієнтів і навіть корпоративну культуру. На сучасному етапі розвитку цифрова трансформація є свого роду неминучим процесом, до якого рано чи пізно мають долучитися всі організації. Цей процес характеризується динамічним розвитком цифрових технологій, що вимагає постійного вдосконалення та оновлення бізнес-моделей і гнучкого реагування на потреби та очікування клієнтів. Цифрова трансформація надає компаніям додаткові конкурентні переваги [3, с. 91].

Динамічний процес трансформації бізнес-моделей у цифровій економіці відкриває можливості для відходу від традиційних бізнес-практик. Трансформація відкриває нові можливості для бізнесу з точки зору оптимізації ресурсів компанії завдяки використанню цифрових технологій. Це дуже важливо як для постачальників, так і для клієнтів в умовах воєнного стану, так як покращується та персоналізується комунікація з клієнтами, формується нова ціннісна база корпоративної культури по роботі з клієнтами, відповідно розширення клієнтської бази та підвищення рівня задоволеності клієнтів, загальне забезпечення гнучкості та конкурентоспроможності бізнесу.

Цифровізація бізнесу в Україні у майбутньому призведе до зростання промислового виробництва, зростання високотехнологічного сегменту ринку та збільшення виробничих потужностей, економії коштів, підвищення ефективності обладнання та зменшення простоїв, так як діджиталізація прискорює процес закупівель та скорочує витрати і робить виробничий процес більш ефективним і дозволить уникнути зайвого посередництва за рахунок розвитку Індустрії 4.0, що також значно підвищить економічну ефективність, прибутковість та приведе країну до зростання національного добробуту.

Список використаних джерел

1. Струтинська І. Методологічний підхід до дослідження процесів цифрової трансформації бізнес-структур в ланцюзі підприємство-галузь-регіон-країна. Соціально-економічні проблеми і держава. 2019. Вип. 2 (21). С. 282-291. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2019/19sivgrk.pdf>. <https://doi.org/10.33108/sepd2019.02.282> (дата звернення: 02.03.2024).
2. Колесник, М., Ярмолюк, О., & Созинова, І. (2023). Ефективність управління бізнес-процесами в ринковому середовищі цифрової інфраструктури. Цифрова економіка та економічна безпека, (4 (04), 97-103. <https://doi.org/10.32782/dees.4-16> (дата звернення: 10.03.2024).
3. Шведа Н., Краузе О. Трансформація бізнес-моделей в умовах цифрової економіки. Соціально-економічні проблеми і держава (електронний журнал). 2023. Вип. 1 (28). С. 86-94. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2023/23snmute.pdf>. <https://doi.org/10.33108/sepd2023.01.086> (дата звернення: 12.03.2024).